

Nr 51

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till viss för krigsförhållanden avsedd beredskapslagstiftning inom finansdepartementets verksamhetsområde, såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet.

I en den 29 mars 1957 dagtecknad proposition, nr 176, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om betalningsväsendet under krigsförhållanden;
2) lag angående utövande av fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret tillkommande befogenheter under krigsförhållanden; samt

3) förordning om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.

Propositionen har hänvisats till bevillningsutskottet såvitt avser det under 3) ovan intagna författningsförslaget och i övrigt till bankoutskottet.

Riksdagen har vid vårsessionen beslutat att till höstsessionen uppskjuta behandlingen av förevarande proposition.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås, att Kungl. Maj:t genom en särskild förordning skall medges befogenhet att under krigsförhållanden dispensera från bl. a. bestämmelserna i taxerings-, uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna. Kungl. Maj:t skall också äga befogenhet att utfärda vissa särskilda föreskrifter rörande tullmyndigheternas verksamhet innebarande bl. a. att frihet från skyldighet att erlagga tullavgifter skall kunna medges.

Det till bevillningsutskottet hänvisade *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

Förordning

om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Kommer riket i krig, skola bestämmelserna i 2—6 §§ träda i tillämpning. Då kriget upphört, förordnar Konungen senast före avslutandet av den riksdagssession, som börjar näst efter krigets slut, att bestämmelserna icke

vidare skola tillämpas; dock att vad nu sagts ej skall gälla, i den mån bestämmelserna alltjämt skola äga tillämpning på grund av förordnande enligt andra eller tredje stycket.

Vid krigsfara, vari riket befinner sig, äger Konungen förordna, att nämnda bestämmelser skola tillämpas. Sådant förordnande skall, vid äventyr att det eljest förfaller, inom en månad underställas riksdagen för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Blir förordnandet icke inom två månader från det underställningen skett av riksdagen gillat, skall detsamma vara förfallet. Upphör krigsfaran, skall förordnandet av Konungen upphävas.

Under utomordentliga förhållanden, som föranletts av krig eller krigsfara, vari riket befunnit sig, äger Konungen förordna att vad i 2—6 §§ stadgas skall under viss tid, högst ett år varje gång, äga tillämpning. Förordnandet skall inom en månad eller, om riksdagssession icke pågår, inom en månad från början av nästkommande session underställas riksdagen. Vad i andra stycket sägs om påföljden, därest underställning ej sker eller riksdagen ej inom två månader gillar förordnandet, skall äga motsvarande tillämpning i fall som nu avses.

Under tid, då bestämmelserna i 2—6 §§ äga tillämpning, gälla icke i lag eller författning meddelade stadganden i den mån de strida mot samma bestämmelser eller vad med stöd av dem blivit föreskrivet.

2 §.

Konungen äger, i den mån det finnes påkallat på grund av förhållanden, som avses i 1 §, förordna, att taxering enligt kommunalskattelagen samt enligt förordningarna om statlig inkomstskatt och om statlig förmögenhetsskatt tills vidare icke skall verkställas eller att sådan taxering skall verkställas i annan ordning än i taxeringsförordningen föreskrives. Förordnande, som här avses, må innefatta stadgande, att taxering skall ske allenast beträffande vissa grupper skattskyldiga.

Senast vid den riksdagssession, som börjar näst efter det förordnande, som i första stycket avses, upphört att gälla, skall för riksdagen framläggas förslag rörande taxeringen för den tid under vilken förordnandet gällt.

Vad i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning beträffande annan taxering till skatt eller avgift än där sägs.

3 §.

Då så finnes påkallat på grund av förhållanden, som avses i 1 §, äger Konungen förordna, att i stället för vad i uppbördsförordningen och folkbokföringsförordningen stadgas skall gälla vad Konungen därom föreskriver.

4 §.

Konungen äger, då det finnes påkallat på grund av förhållanden, som avses i 1 §, förordna, att tullfrihet må åtnjutas för varor, som inkomma till riket, samt att frihet må åtnjutas från erläggande av andra sådana å varor lagda avgifter, vilka av tullverket skola upptagas vid trafik till eller från riket.

Har eljest meddelats föreskrift, som utgör hinder för tullmyndighet att vidtaga viss åtgärd som är av betydelse för försvaret eller folkförsörjningen, äger Konungen, då det finnes påkallat på grund av förhållanden, som avses i 1 §, förordna att, i stället för vad sålunda föreskrivits, skall gälla vad Konungen därom bestämmer.

5 §.

Är i andra fall än som i 2, 3 eller 4 § avses i lag eller författning föreskrivet att skatt, accis eller annan allmän avgift skall erläggas inom viss tid och på visst sätt eller att — till ledning för beräkning av sådan skatt, accis eller avgift — deklarations- eller annan uppgiftsskyldighet skall fullgöras inom viss tid, äger Konungen i den mån det finnes påkallat på grund av förhållanden, som avses i 1 §, förordna, att i stället för vad sålunda föreskrivits skall gälla vad Konungen därom bestämmer.

6 §.

Befogenhet, som enligt 2—5 §§ tillkommer Konungen, må på uppdrag av Konungen utövas av underordnad myndighet. Kan under krig förbindelsen mellan någon del av riket och riksstyrelsen icke eller allenast med avsevärd svårighet upprätthållas eller föreligger eljest under krig trängande behov av omedelbara åtgärder, äger länsstyrelse i vad angår länet samt, såvitt angår förhållanden inom tullverkets verksamhetsområde, generaltullstyrelsen eller distrikttullanstalt även utan sådant uppdrag utöva befogenhet, som enligt denna förordning tillkommer Konungen.

7 §.

Konungen meddelar de närmare föreskrifter som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Konungen äger ock uppdraga åt underordnad myndighet att meddela de föreskrifter som erfordras för tillämpningen av denna förordning eller med stöd av förordningen meddelat förordnande.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utskottet

De föreskrifter, som utfärdades under andra världskriget rörande mantalsskrivningen samt taxerings- och uppbördsväsendet, är numera i viss mån föråldrade. Inom tullväsendets område saknas särskilda beredskapsföreskrifter. Avsaknaden av vägledande, aktuella bestämmelser har visat sig försvåra det planläggningsarbete som i beredskapssyfte bedrivs hos olika myndigheter.

I den förevarande propositionen uppdrages bl. a. de allmänna riktlinjerna för taxering, uppbörd och folkbokföring i händelse av krig eller krigsfara. Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot dessa riktlinjer, vill särskilt understryka angelägenheten av att under krig eller vid krigsfara verksamheten i fråga om taxering, uppbörd och folkbokföring bedrivs enligt de fredstida bestämmelserna så länge detta över huvud taget är möjligt. För att erforderliga ändringar på förevarande område snabbt skall kunna genomföras, bör Kungl. Maj:t erhålla fullmakt att, i den omfattning Kungl. Maj:t finner erforderligt, själv meddela bestämmelser eller uppdraga åt underordnad myndighet att meddela bestämmelser, som påkallas av krigsförhållandena. Utskottet tillstyrker den föreslagna lagstiftningen härom.

På tullväsendets område torde i händelse av krig eller krigsfara åtgärder behöva vidtagas bl. a. för att snabbt undanföra sådana importvaror, som behövs för rikets försvar och för folkförsörjningen. I propositionen föreslås därför att Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, generaltullstyrelsen eller styrelsen underlydande myndighet erhåller en vittgående dispensrätt i fråga om tillämpningen av de lagar och författningar, som reglerar tullens verksamhet i vad den avser sådant gods, som tullmyndigheterna på ett eller annat sätt har att taga befattning med. Utskottet tillstyrker vad sålunda föreslagits.

Gentemot den föreslagna författningstexten har utskottet inte funnit anledning till erinran. Beträffande den föreslagna 6 §, vari stadgas rätt för länsstyrelse i vad länet angår och för generaltullstyrelsen eller distrikttullanstalt såvitt angår förhållandena inom tullverkets verksamhetsområde att i vissa fall under krig utan Kungl. Maj:ts uppdrag utöva befogenhet, som enligt den föreslagna förordningen tillkommer Kungl. Maj:t, vill utskottet uttala att denna rätt givetvis endast kan utövas på icke ockuperat område. Då detta torde följa av lagstiftningens allmänna grunder, synes någon ändring av författningstexten på denna punkt icke erforderlig.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 176, såvitt densamma hänvisats till bevillningsutskottet, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.

Stockholm den 3 december 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK HAGBERG

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hagberg, Heüman, Spetz, Eriksson, Söderquist*, Niklasson*, Erik Jansson, Werner, Wärnberg och Thun; samt

från andra kammaren: herrar Kollberg*, Sundström*, Nilsson i Svälöv, Brandt, Gustafson i Göteborg, Kärrlander, Vigelsbo, Asp, Anderson i Sundsvall* och Andersson i Essvik.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.